

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10CoP/26/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5118207273
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 09. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Amália Paulerová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2022:5118207273.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte v zložení z predsedníčky senátu JUDr. Amálie Paulerovej a členov senátu JUDr. Róberta Urbana a JUDr. Erika Vargu, vo veci starostlivosti o maloleté dieťa - C. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, maloletý v zastúpení kolíznym opatrovníkom - Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Žilina, maloletý syn rodičov: matky Mgr. Y. E., nar. X.X.XXXX, bytom I. XXX/XX, F., v zastúpení právne - JUDr. Zdenka Hulmanová, advokátka so sídlom V. Z. X, A., otec - E. E., nar. X.X.XXXX, bytom T. XXX/XX, J., v zastúpení právne - AK JUDr. Chlapík, s.r.o., so sídlom Sládkovičova 167,13, 010 01 Žilina, o návrhu otca o úpravu styku s maloletým a o návrhu matky o zvýšenie výživného, na základe odvolania otca proti rozsudku Okresného súdu Žilina č.k. 21P/94/2018-615 zo dňa 9.11.2021 takto

rozhodol:

M e n í rozsudok súdu prvej inštancie tak, že:

Otec je p o v i n ň ý prispievať zvýšeným výživným na maloletého C. E., nar. XX.X.XXXX vo výške 100 eur mesačne počnúc 17.5.2018 a vo výške 120 eur mesačne počnúc 1.9.2019 vždy do 15.tého dňa v mesiaci vopred k rukám matky.

N e d o p l a t o k na výživnom na maloletého C., nar. XX.X.XXXX za obdobie od 17.5.2018 do 31.10.2021 v celkovej sume 949,75 eur p o v o ľ u j e otcovi splácať v splátkach po 30 eur mesačne počnúc právoplatnosťou rozsudku spolu s bežným výživným pod stratou výhody splátok nezaplatením čo i len jednej splátky k rukám matky.

Návrh matky o zvýšenie výživného na maloletého C., nar. XX.X.XXXX vo zvyšnej časti z a m i e t a .

Styk otca s maloletým C. u p r a v u j e tak, že otec je s ním oprávnený stretávať sa:

1. počas školského roka každý párný týždeň od piatku od 17.00 hod. do nedele do 17.00 hod.

2. počas obdobia Vianočných sviatkov a prázdnin:

- každý párný rok 24.12. od 15.00 hod. do 25.12. do 19.00 hod.,

- každý párný rok 30.12. od 15.00 hod. do 1.1. do 19.00 hod.,

- každý nepárný rok 26.12. od 9.00 hod. do 19.00 hod.,

- každý nepárný rok 4.1.od 15.00 hod. do 6.1. do 19.00 hod..

3. počas Veľkonočných sviatkov:

- každý párný kalendárny rok vo Veľkonočný pondelok od 9.00 hod. do 17.00 hod.,

4. počas letných školských prázdnin každý rok:

- v mesiaci júl od 1.7. od 9.00 hod. do 7.7. do 19.00 hod.

- v mesiaci august od 1.8. od 9.00 hod. do 7.8. do 19.00 hod..

5. Styk otca v rozsahu úpravy počas školského roka sa neuplatňuje počas vymedzeného obdobia Vianočných, Veľkonočných sviatkov a prázdnin.

Otec maloletého C. p r e v e z m e v určených dňoch a hodinách v mieste bydliska matky a maloletého po skončení stretnutí vo vymedzených dňoch a hodinách odovzdá matke v mieste jej bydliska.

Matka je p o v i n n á maloletého C. na styk s otcom riadne a včas pripraviť.

Vo zvyšnej časti návrh otca o úpravu styku s maloletých C. z a m i e t a .

U k l a d á rodičom Mgr. Y. E., nar. X.X.XXXX a otcovi E. E., nar. X.X.XXXX podľa § 37 ods. 2 písm. d/ zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine v účinnom znení povinnosť podrobiť sa odbornému poradenstvu za účelom odstránenia vzájomného konfliktu a zlepšenia vzájomnej komunikácie v Centre pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie v Žiline, Predmestská 1613 v pravidelných intervaloch podľa pokynov psychológa, po dobu 6 mesiacov od právoplatnosti tohto rozsudku.

Zároveň m e n í rozsudok okresného súdu Žilina č.k. 37P/54/2014-70 zo dňa 6.11.2015 v časti dotýkajúcej sa vyživovacej povinnosti otca na maloletého C. a v rozsahu jeho upraveného styku s maloletým C..

Žiadnemu z účastníkov n e p r i z n á v a nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Žilina, ako súd prvej inštancie (ďalej aj ako „okresný súd“) odvolaním napadnutým rozsudkom (rozhodujúc o návrhu otca na úpravu styku s maloletým a o návrhu matky na zvýšenie výživného) uložil otcovi povinnosť platiť zvýšené výživné na maloletého C. vo výške 150 eur mesačne s účinnosťou od 17.5.2018 a vo výške 180 eur mesačne s účinnosťou od 1.9.2019 vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky (výrok I.). Nedoplatok na výživnom za obdobie od 17.5.2018 do 31.10.2021 vo výške 3.363,87 eur umožnil otcovi zaplatiť k rukám matky v lehote 24 mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia (výrok II.). Vo zvyšnej časti návrh matky o zvýšenie výživného zamietol (výrok III.). Upravil stretnutia otca s maloletým každý párný víkend od soboty od 09.00 hod. do nedele do 17.00 hod. (výrok IV.), počas Veľkej noci každý párný kalendárny rok vo Veľkonočný pondelok od 09.00 hod. do 17.00 hod., počas Vianočných sviatkov každý nepárný kalendárny rok od 25.12. od 10.00 hod. do 26.12. do 10.00 hod. a každý párný kalendárny rok od 30.12. od 10.00 hod. do 31.12. do 10.00 hod. (výrok V.). Podľa výroku VI. otec prevezme maloletého v mieste bydliska matky a po skončení stretnutia ho odovzdá matke tiež v mieste jej bydliska. Vo výroku VII. uložil súd matke povinnosť dieťa na styk s otcom riadne a včas pripraviť. Vo zvyšnej časti návrh otca o úpravu stretnutí s maloletým C. zamietol (výrok VIII.). Obidvom rodičom a aj maloletému súd uložil podľa § 37 ods. 2 písm. d) Zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine v účinnom znení, povinnosť podrobiť sa odbornému poradenstvu v Centre pedagogicko - psychologického poradenstva a prevencie v Žiline, Predmestská 1613, a to v pravidelných intervaloch podľa pokynov psychológa, po dobu 6 mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, za účelom odstránenia vzájomného konfliktu a zlepšenia vzájomnej komunikácie (výrok IX.). V časti úpravy výživného a úpravy styku s maloletým C. konštatoval zmenu pôvodného rozsudku Okresného súdu Žilina, č.k. 37P/54/2014-70 zo dňa 6.11.2015 (výrok X.). Žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov konania (výrok XI.).

2. Komplexné meritórne posúdenie rodičovských práv a povinností okresný súd oprel o ust. § 62 ods. 1, 2, 4, 5, § 75 ods. 1, § 76 ods. 1, § 77 ods. 1, § 78 ods. 1, 3, § 36 ods. 1, § 25 ods. 1, 2 Zákona o rodine, uloženie výchovného opatrenia o § 37 ods. 2) písm. d) Zákona o rodine.

3. Na základe vykonaného dokazovania konštatoval, že od doby pôvodnej úpravy výživného nastala výrazne zmenená okolnosť (skutočnosť) v pomeroch rodičov ale aj maloletého dieťaťa, pre ktorú sú splnené podmienky aj pre zmenu / zvýšenie výživného.

4. Poukázal na to, že o vyživovacej povinnosti otca bolo rozhodované v roku 2015, odkedy uplynulo 6 rokov, následne posúdil zmenu pomerov na strane povinného - otca, matky a aj na strane maloletého.

5. Konštatoval, že v dobe pôvodnej súdnej úpravy (rozsudku OS Žilina č.k. 37P/54/2014-70 zo dňa 6.11.2015, ktorým dieťa bolo zverené do osobnej starostlivosti matky a otcovi bola určená povinnosť prispievať na jeho výživu sumou vo výške 80 eur mesačne) maloletý mal 2 roky 4 mesiace, bol vo výlučnej osobnej starostlivosti matky poberajúcej rodičovský príspevok a rodinné prídavky v celkovej sume 226 eur mesačne a bývala so svojim maloletým synom v spoločnej domácnosti u svojich rodičov. Otec na základe živnostenského oprávnenia vykonával prácu v stavebníctve, v období od januára do októbra 2014 (pracovne pôsobil vo Švédsku) jeho príjem bol okolo 2.500 až 3.000 eur, ako sa ale ku dňu pôvodného rozhodovania súdu vyjadril, pre nedostatok práce žiadnu prácu nevykonával.

6. V aktuálnom konaní o návrhu matky o zvýšenie výživného okresný súd zistil z vykonaných dôkazov najmä, že matka v období od 01/2018 do 10/2018 mala priemerný čistý mesačný príjem 256,16 eur, zamestnala sa od 1.9.2019 v Spojenej škole F. v pracovnej pozícii - učiteľa, u tohto zamestnávateľa jej čistý mesačný príjem činil v období od 09/2019 - do 04/2020 vo výške 449,40 eur, v období od 01/2020 - do 09/2021 vo výške 656,45 eur. Otec v roku 2018 vykonával činnosť SZČO s predmetom podnikania prípravné práce k realizácii stavby, dokončovacie stavebné práce pri realizácii exteriérov a interiérov. V daňovom priznaní za rok 2018 uvádzal príjem zo živnosti v sume 5.530 eur, výdavky 4.095,03 eur, výsledok hospodárenia 1.434,97 eur. Od 5.3.2019 pôsobí ako spoločník a konateľ v spoločnosti REAL BUILDINGS s.r.o., so sídlom Vysokoškolákov 8556/33A, Žilina. Podľa účtovnej uzávierky za rok 2019 výnosy z hospodárskej činnosti boli vo výške 27.931 eur, náklady na hospodársku činnosť vo výške 26.618 eur a výsledok hospodárenia po zdanení 944 eur, za rok 2020 výnosy z hospodárskej činnosti 0 eur, náklady na hospodársku činnosť 260 eur, výsledok hospodárenia po zdanení - 380 eur. V súvislosti s podnikateľskou činnosťou spoločnosti REAL BUILDINGS s.r.o. otec zakúpil pozemok v kat. území Y. za účelom výstavby rodinných domov. Až následne zistil, že v predmetnom katastrálnom území bolo rozhodnuté o stavebnej uzávere na najbližšie 3 roky. Finančné prostriedky na kúpu nehnuteľnosti získal na základe zmluvy o pôžičke zo dňa 5.4.2019 vo výške 113.000 eur (pôžička od súkromnej osoby), túto sa zaviazal vrátiť do 30.6.2020. Otec tvrdil, že zo zapožičaných prostriedkov nevrátil ani jednu splátku, aktuálne - R. U., od ktorého si požičal finančné prostriedky, vystupuje ako konateľ a od 14.7.2020 ako spoločník v spoločnosti REAL BUILDINGS s.r.o. Podľa predložených faktúr za rok 2019 firma vykonávala práce v oblasti stavebníctva, ktoré vyfakturovala vo výške 2.000 - 20.000 mesačne, otec sa vyjadril, že spoločnosť v roku 2020 a 2021 nevykazuje žiadnu činnosť, čo zdôvodňoval svojim zhoršeným zdravotným stavom, ktorý mu bráni zabezpečovať projekty a práce v spoločnosti. Napriek tomu, že je PN, uvádzal, že príležitostne pracuje, mesačne je schopný dosiahnuť príjem cca 600 eur. Okresný súd za preukázaného stavu, že vo firme sú dvaja spoločníci a dvaja konatelia, označil za zarážajúce aktuálne stagnovanie firmy a nevykonanie činnosti. I keď príjem otca podľa názoru súdu možno za sledované obdobie hodnotiť ako nepravidelný, bolo v jeho možnostiach a schopnostiach dosahovať priemerný mesačný príjem minimálne od 600 do 1.000 eur, ktorý umožnil, aby prispieval na výživu maloletého syna aj vyššou sumou výživného než ním navrhovanou vo výške 110 eur, o to viac, keď aj on uznal dôvodnosť zvýšenia výživného vzhľadom na uplynutie doby od pôvodného rozhodovania a na vek maloletého, ktorý je výrazne starší a navštevuje základnú školu. Pokiaľ otec prevzal na seba značné finančné riziko v podobe vysokej pôžičky, nezrealizovanie podnikateľského zámeru, ktorý mal priniesť finančné prostriedky na splatenie uvedenej pôžičky a zisk, nemôžu byť podľa vyjadrenia súdu posudzované na úkor výživou odkázaného maloletého dieťaťa.

7. Súd nepochyboval o tom, že oprávnené potreby maloletého C. a s tým súvisiace výdavky od poslednej úpravy výživného od ktorej uplynula doba 6 rokov, narástli v dôsledku vývoja životných nákladov (§ 78 ods. 3 Zákona o rodine). Okrem naďalej trvajúcich bežných výdavkov spojených s bývaním, stravovaním, obliekaním konštatoval aj ďalšie výdaje ktoré medzičasom pribudli a ktoré v čase posledného rozhodnutia neexistovali, ide o výdavky spojené s návštevou školy (poplatky, zakupovanie pomôcok) a keďže ide o výdaje všeobecne známe (§ 186 ods. 1 CSP) nepovažoval ich za zvlášť potrebné preukazovať. Doterajšiu výšku určeného výživného v sume 80 eur považoval za nedostatočnú pre pokrytie výdavkov maloletého zdôrazňujú kvalifikovanú zmenu pomerov v potrebách dieťaťa súvisiacich najmä s vyšším vekom, aj jeho nástupom do základnej školy od 1.9.2019.

8. V súhrne všetkých uvádzaných súvislostí okresný súd zvýšil výživné na maloletého C. zo sumy 80 eur mesačne na 150 eur mesačne počnúc dňom podania návrhu a počnúc 1.9.2019 na sumu 180 eur mesačne. Návrhu matky nevyhovelo v celom rozsahu, mal za to, že určená suma zvýšeného výživného zodpovedá odôvodneným potrebám dieťaťa aj možnostiam a schopnostiam otca.

9. Zameškané výživné za obdobie od 17.5.2018 do 31.10.2021 vyčíslené v celkovej sume 3.363,87 eur (ako rozdiel medzi skutočne plateným výživným a zvýšenou sumou výživného) umožnil otcovi zaplatiť v lehote dlhšej ako ukladá ust. § 232 ods. 3 CSP. Ozrejmil, že pri výpočte zameškaného výživného vychádzal z tej skutočnosti, že otec v rozhodnej dobe výživné plnil vo výške 80 eur mesačne a od 07/2020 vo výške 100 eur mesačne.

10. Vo všeobecnosti ako dôvodný vyhodnotil okresný súd návrh otca o úpravu styku s maloletým. V pôvodnom rozsudku nebola táto otázka predmetom rozhodovania a rodičia preukázateľne neboli schopní ani v dobe po pôvodnej súdnej úprave ale ani počas prebiehajúceho súdneho konania sa riadiť rodičovskou dohodou. Opakovane dochádzalo ku situáciám (aj konfliktným) kedy sa otec domáhal kontaktu so synom a matka tvrdila, že ona stretnutiam nebráni, no sám maloletý syn sa pred ňou vyjadruje, že s otcom nechce ísť, jeho pocity popisovala ako strach z otca, čo jej bráni v tom, aby syna nútila a prehovárala na stretnutie k otcovi. Matka poukazovala aj na nekontrolovateľné a nezvládnuteľné správanie sa maloletého po návrate od otca. Vzhľadom na rodičmi prezentované postoje k výchove dieťaťa, k maloletému samotnému a vzájomné rodičovské vzťahy rodičmi prejavované aj v rámci vykonaného pohovoru na Referáte poradensko-psychologických služieb, aj pred súdnym znalcom, súd uzavrel, že problémom nie je negatívny postoj maloletého k niektorému z rodičov, či dokonca jeho odmietanie, ale vzťahy medzi rodičmi. Vzhľadom na prítomnosť konfliktu medzi rodičmi, ich neschopnosť komunikovať navzájom, za vhodný prostriedok v záujme nápravy vzťahov považoval nariadenie výchovného opatrenia, ktoré má prispieť k odstráneniu negatívnych javov vo vzájomných vzťahoch medzi rodičmi, čo môže ovplyvňovať aj vzájomný vzťah dieťaťa k nim. Súd tiež dodal, že formou nariadeného výchovného opatrenia dáva sa priestor obom rodičom čiastočne vyriešiť resp. eliminovať svoje konflikty, pokúsiť sa spolupracovať a dohodnúť sa v otázke styku otca s maloletým synom a sa im vytvára aj dostatočný priestor na preukázanie a rozvoj ich rodičovských schopností za odbornej podpory, aby v budúcnosti bol zabezpečený nerušený výkon rodičovských práv a povinností s prihliadnutím na potreby a záujmy dieťaťa, súd tiež presvedčený o tom, že uložením povinnosti rodičom podrobiť sa odbornému poradenstvu a konzultáciám v Centre pedagogicko - psychologického poradenstva a prevencie v Žiline im bude umožnené riešiť aj súčasnú situáciu, bude ale nutné, aby rodičia rešpektovali rozhodnutie súdu, riadili sa pokynmi a pravidelne sa stretnutí zúčastňovali. Tým, že sa stretnutí bude zúčastňovať aj maloletý, bude zabezpečené aj pravidelné stretávanie otca s ním. Súd osobitne nabádal rodičov, aby svoje správanie prehodnotili a uvedomili si, že ich maloletý syn si citlivo vníma všetko, čo sa okolo neho deje. Prvoradý je záujem dieťaťa, trávenie času s oboma rodičmi je pre neho mimoriadne dôležité z hľadiska jeho ďalšieho priaznivého psychického, fyzického a sociálneho vývoja.

11. Súd prioritizujú najmä odstránenie, eliminovanie rodičovského konfliktu, aby dieťa nebolo vystavované záťažovým situáciám a nevhodným reakciám zo strany rodičov práve pri realizovaní styku, neupravil stretnutia otca s dieťaťom v takom rozsahu, ako to navrhoval otec. V súvislosti s v rozsudku vymedzeným rozsahom, intenzitou a frekvenciou stretnutí otca s maloletým súd dôvodil odkazom aj na výsledok znaleckého dokazovania znalcom v znaleckom posudku č. 1/2021 zo dňa 15.1.2021.

12. Proti rozsudku sa odvolal v zákonom stanovenej lehote otec. Prvotne vytýkal súdu, že nedodrжал postup vymedzený v ust. § 142 CSP a to tým, že nerozhodol o prípustnosti zmeny žaloby. V danej súvislosti uviedol, že matka podaným návrhom zo dňa 17.5.2018 sa zvýšenia výživného domáhala z dôvodu, že maloletý syn C. navštevuje materskú školu, v dôsledku čoho došlo k zvýšeniu výdavkov aj na oblečenie, na stravu. Na pojednávaní dňa 13.9.2019 matka cestou právnej zástupkyne zmenila žalobný návrh čo do výšky výživného v dôsledku, že maloletý nastúpil už do základnej školy, teda nastala ďalšia zmena pomerov a zmeneným návrhom žiadala jeho/otca zaviazat' k platbe výživného od 15.8.2018 do 31.8.2019 vo výške 150 eur a od 1.9.2019 vo výške 200 eur mesačne. Súd bez toho, aby uznesením zmenu žaloby pripustil, meritorne o zmenenej žalobe rozhodol, čím podľa názoru otca porušil jeho procesné právo žiadať o písomné vyhotovenie a odôvodnenie zmeny žalobného návrhu a v rámci procesnej obrany zaujať k nemu potrebné stanovisko. Podľa názoru otca nástup dieťaťa do materskej školy nie je zákonným dôvodom pre úpravu vyživovacej povinnosti rodiča. Navyše, podľa jeho názoru matkou vyčíslené náklady dieťaťa prevyšujú reálne výdavky na dieťa navštevujúce materskú školu. Súd aj v súvislosti s nákladmi maloletého počas školskej dochádzky vychádzal odkazom na obsah výpovede matky na pojednávaní dňa 9.11.2021, v ktorej uvádzala náklady: ZRPŠ v sume 15 eur, strava v škole 30 eur, školský klub 10 eur, školské výdavky a fotky 15 eur, náklady školských potrieb 26 eur, nákup potrieb

pred začiatkom školského roka 100 eur, domáca strava maloletého 200 eur, oblečenie 70 eur, vitamíny 30-40 eur, príspevok matky rodičom na inkaso a stravu 100 eur. Na základe súčtu týchto nákladov v sume 610 eur mesačne zvýšil jeho vyživovací povinnosť od začiatku školského roka na sumu 180 eur mesačne. Nezoohľadnil vôbec na jeho strane, že od 11.6.2021 bol a je aj naďalej v dôsledku závažného ochorenia vnútorných orgánov dlhodobo práceneschopný (pripája aj potvrdenie o PN) bez možnosti zabezpečiť si príjem z pracovnej činnosti.

13. V ďalšej časti odvolania otec zvýraznil, že po vydaní pôvodného rozsudku OS Žilina č.k. 37P/54/2014-70 zo dňa 6.11.2015 (predmetom ktorého nebola úprava jeho styku s maloletým) matka mu začala znemožňovať a brániť jeho styk, stretávania sa so synom. Práve uvedená okolnosť ho viedla k podaniu návrhu o úpravu stretnutí súdnym rozhodnutím a navrhol do času vydania meritórneho rozhodnutia neodkladnú úpravu. Uznesením Okresný súd Žilina č.k. 21P/94/2018-107 zo dňa 31.5.2018 jeho návrhu vyhovel čiastočne a ho oprávnil stretávať sa s maloletým C. každú sobotu v čase od 10:00 hod. do 17:00 hod.. On vychádzajúc zo záverov vypracovaného znaleckého posudku č. 1/2021 zo dňa 15.1.2021 navrhoval zmenu pôvodného uznesenia o neodkladnom opatrení a to každý párný víkend od soboty v čase od 09:00 hod. do nedele do 17:00 hod., každú stredu od 14:00 hod. do 18:00 hod.. Tento jeho návrh bol akceptovaný uznesením súdu č.k. 21P/94/2018-485 zo dňa 15.3.2021, v odvolacom konaní vyvolanom na základe odvolania matky, potvrdené aj uznesením Krajského súdu v Žiline č.k. 7CoP/29/2021-523 zo dňa 28.6.2021. Podľa výrokov 4, 5 meritórneho rozsudku je otec názoru, že okresný súd jeho styk s maloletým prakticky obmedzil, čo zdôvodnil potrebou odstrániť či eliminovať rodičovský konflikt, aby v dôsledku tohto konfliktu nebolo dieťa vystavené záťažovým situáciám a nevhodným reakciám zo strany rodičov pri realizácii styku. Zdôrazňuje, že on sa od 2.5.2018 domáha u súdu úpravy styku s maloletým synom a v bode 30. rozsudku súd aj konštatuje dôvodnosť jeho návrhu, za celý čas od podania návrhu nevyvolal žiaden konflikt s matkou dieťaťa, naopak matka vo svojich podaniach o úprave styku rôznymi invektívami a argumentmi sa snažila minimalizovať rozsah tohto styku, z toho je zrejme, že dohoda s ňou o úprave styku vzhľadom na jej postoj neprichádza do úvahy. Táto situácia a skutočnosť je súdu dobre známa už od podania jeho návrhu. Ak doteraz k dohode medzi rodičmi o styku s dieťaťom nedošlo, túto okolnosť nemožno kvalifikovať ako konflikt medzi rodičmi, ako to tvrdí súd. V doterajšom priebehu styku s maloletým došlo len k dvom situáciám kedy mu matka odmietla syna odovzdať v rámci určeného styku, keď nerešpektovala neodkladné opatrenie a druhý raz z dôvodu, že v rámci určeného styku boli predvolaní k znaleckému vyšetreniu. Ak tieto dva prípady považuje súd za vzájomný konflikt, on žiadny konflikt nevyvolal, išlo len o postoj matky a jej reakciu. Aj matka aj vo svojej výpovedi na pojednávaní dňa 9.11.2021 uviedla, že ich vzájomná rodičovská komunikácia prebieha výlučne cez sms, dotýka sa samotného stretnutia dieťaťa s otcom, ak treba niektorý deň vymeniť, pri samotnom preberaní či odovzdávaní dieťaťa ku konfliktom medzi nimi nedochádza.

14. Podľa názoru otca aj súdna prax a rozhodovacia činnosť súdov už ustálila, že vzájomný konflikt medzi rodičmi nemôže byť dôvodom pre obmedzenú úpravu styku ktoréhokoľvek rodiča s dieťaťom. Odkazuje aj na obsah zápisnice z pojednávania zo dňa 9.11.2021, ktorý preukazuje, že zúčastňujúci sa kolízny opatrovník sa stotožnil s jeho návrhom na úpravu stretávania sa so synom, doporučil širšiu úpravu tak, že bežná úprava by sa realizovala od piatka do nedele a v záujme maloletého by malo byť upravené stretávanie s otcom aj počas prázdnin. Znalec PhDr. Jozef Ďanovský v bode 12 znaleckého posudku č. 1/2021 zo dňa 15.1.2021 rovnako odporúča po adaptácii sa maloletého na daný rozsah do budúcnosti rozšíriť jeho styk s otcom od piatku do nedele. Tiež je v znaleckom posudku v bode 10. uvádzaný aj postoj a názor maloletého, ktorý sa vyjadril, že by chcel s otcom tráviť viac času, že by u neho aj rád prespal. Odvolaním napadnutým rozsudkom okresný súd podľa otca jeho styk s maloletým nerozšíril, ale práve naopak, ešte znížil jeho rozsah oproti neodkladnému opatreniu, podľa ktorého má s maloletým styk 6 krát do mesiaca a podľa napadnutého rozsudku je upravený na 4 krát do mesiaca, pričom prvostupňový súd zrejme zobral do úvahy len vyjadrenie matky o tom, že maloletý má z neho/ z otca strach, ku nemu nechce ísť, ide však len o jej účelové a nikým a ničím nepreukázané tvrdenia ako to konštatoval i odvolací súd vo svojom uznesení sp. zn. 7CoP/29/2021-323 zo dňa 21.6.2021. Aj znalec PhDr. Ďanovský vo svojom posudku na strane 15 pod bodom 8 sa vyjadril, že obavy matky z negatívneho vplyvu otca vníma ako neopodstatnené, vzhľadom k tomu, že maloletý má s otcom vytvorený dobrý vzťah. Napokon uviedol aj ďalší konštatovaný záver na strane 15 v bode 9 posudku, že obaja rodičia majú s maloletým synom vytvorenú bezpečnú vzťahovú väzbu, obaja sú schopní dostatočne zabezpečiť riadnu starostlivosť o maloleté dieťa.

15. Otec namieta ďalej vo výroku IX. rozsudku uloženú povinnosť rodičom a dieťaťu podrobiť sa psychologickému poradenstvu po dobu 6 mesiacov za účelom odstránenia vzájomného konfliktu a zlepšenia vzájomnej spolupráce. Opakuje, že rodičovský konflikt neexistuje a súdom uložené odborné poradenstvo dokonca za prítomnosti maloletého dieťaťa by znamenalo podľa jeho názoru krajne negatívny dopad na psychickú stránku maloletého, o to viac, že maloletý aj podľa zisteného skutkového stavu už v predchádzajúcom období sa odmietal podrobiť psychologickému poradenstvu v sprievode matky. Aj znalec uviedol v znaleckom posudku č. 1/2021 zo dňa 15.1.2021, že maloletý vzhľadom na svoj vek nedokáže zaujať dostatočný kritický postoj a vyhodnotiť objektívne situáciu v akej je medzi nimi a sa domáha toho, aby sa mohol stretávať s otcom a spávať u neho.

16. Otec vyjadril svoj nesúhlas aj s rozsahom úpravy jeho stretnutí s maloletým synom počas vianočných sviatkov iba každý nepárny rok 25.12., tvrdí, že podľa tejto úpravy za celé ďalšie obdobie nebude mať styk s dieťaťom počas štedrého dňa, teda 24.12. a za dva roky sa stretne so synom cez tieto sviatky len jeden deň v nepárnom kalendárnom roku, uvedené sa vzťahuje aj na úpravu cez novoročné obdobie. Navyše súd mu neupravil/neumožnil stretnutia s maloletým ani cez školské prázdniny, či už zimné, jaré a dokonca ani cez dvojmesačné letné prázdniny. Súd nerozhodol ani o tom, či úprava styku vymedzená každý páry týždeň od soboty od 9.00 hod. do nedele do 17.00 hod. je platná bez ohľadu na úpravu počas vianočných sviatkov a akýchkoľvek školských prázdnin, čo vedie k zmätočnosti a nejasnosti, aká úprava styku sa má realizovať. Okolnosť, že súd v období dvojmesačných letných školských prázdnin neakceptoval jeho návrh na úpravu styku, považuje otec nielen za krajné porušenie jeho práva rodiča stretávať sa so synom v primeranom čase a tiež za porušenie práva syna na jeho pravidelný styk s ním ako rodičom. Osobitne zdôrazňuje, že o syna po všetkých stránkach jeho vývoja, výchovy sa riadne stará a chce v rámci svojej starostlivosti sa podieľať na jeho vývoji a výchove rovnocenne s matkou. Takúto starostlivosť mu súd nielenže upiera, ale ako z jeho rozhodnutia vyplýva, súd ho ako otca dokonca obmedzuje v styku s maloletým.

17. V súhrne všetkých odvolacích tvrdení a argumentácií navrhuje zrušenie rozsudku s vrátením veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a rozhodnutie.

18. Kolízny opatrovník v písomnom vyjadrení k odvolaniu udelil svoj súhlas s rozhodnutím odvolacieho súdu bez nariadenia pojednávania. Konkrétne vecné argumenty v otázkach riešenia rodičovských práv a povinností k dieťaťu neprodukoval.

19. Matka písomné stanovisko k odvolaniu otca nedoručila.

20. Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku, ďalej iba „CSP“), po zistení že odvolanie v zákonom stanovenej lehote podal na to oprávnený účastník, proti rozhodnutiu ktorému je odvolanie prípustné, nebol viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa v konaní mimosporového charakteru, bez nariadenia odvolacieho pojednávania, postupujúc v intenciách ustanovenia § 378 ods. 1 CSP v spojení s § 219 ods. 3 CSP rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 388 CSP v celom rozsahu zmenil.

21. Konštatoval v prevažnej časti opodstatnenosť odvolania otca.

22. V rámci odvolacieho prieskumu zistil, že súd prvej inštancie z vykonaného dokazovania vyvodil skutkový stav náležitý byť aj podkladom pre rozhodovanie odvolacieho súdu pozmeňujúcim rozsudkom. Skutkové zistenia súdu prvej inštancie si odvolací súd osvojil, po právnej stránke ich podriadil aj pod totožné hmotno-právne ustanovenia ako okresný súd, avšak zohľadnením všetkých individuálnych súvislostí a okolností, ktoré v tejto rodinno-právnej veci boli určujúce, prijal odlišný názor o tom, o akú sumu na základe zmenených pomerov u oboch rodičov a u maloletého je primerané výživné zvýšiť, v akom rozsahu, intenzite vzhľadom na výsledok dokazovania je opodstatnené styk otca s maloletým synom upraviť a za primárne podstatný považoval aký účel má byť sledovaný nariadením /uložením výchovného opatrenia.

23. V súvislosti s posudzovaním zmeny/zvýšenia výživného odvolací súd dáva do pozornosti hmotno-právny význam ust. § 78 ods. 1 Zákona o rodine, podľa ktorého ak sa zmenia pomery môže súd dokonca i „ bez návrhu „ meniť dohody rodičov alebo rozhodnutie súdu o výživnom/jeho zvýšení na maloleté dieťa, ak sa od doby pôvodnej úpravy zmenili pomery. Musí sa ale jednak o takú zmenu, ktorá

výraznejším spôsobom sa prejaví jednak v možnostiach a schopnostiach výživou povinných (rodičov) ale aj v odôvodnených potrebách výživou odkázaných - maloletých detí. Nárok maloletého dieťaťa na výživné je posudzované v procese tzv. mimosporového charakteru, v ktorom súd nie je návrhom viazaný - dopadajúcom pod procesno-právny režim Civilného mimosporového poriadku - mylne sa preto domnieva otec, že súd mal v takomto type konania uznesením pripustiť zmenu návrhu matky o zvýšenie výživného, odvolací súd uzatvára, že okresný súd vzhľadom na charakter konania takúto povinnosť nemal a nič nebránilo, aby meritórnym rozsudkom v otázke zvýšenia výživného o návrhu matky rozhodol.

24. Matka návrh o zvýšenie výživného na maloletého uplatnila u súdu dňa 17.5.2018 argumentujúc zvýšenými nákladmi súvisiacimi s rozsahom odôvodnených potrieb dieťaťa v súvislosti s jeho nástupom jednak do materskej škôlky a od 1.9.2019 zvýšené v dôsledku nástupu do 1. ročníka základnej školy. Rozhodovacia súdna prax nástup dieťaťa do materskej škôlky, do 1 ročníka základnej školy vo všeobecnosti už kvalifikovala za takú zmenu, ktorá ovplyvňuje aj odôvodnené potreby dieťaťa, prináša zvýšenie súvisiacich nákladov. Avšak v každej rodinno-právnej veci sa táto otázka má byť predmetom posudzovania z pohľadu okolností individuálnej povahy za rešpektovania zásady primeranosti a zároveň bezprostredne sa výška výživného odvíja aj od zmenených pomerov v možnostiach a schopnostiach výživou povinného - v súdenom prípade otca. Hoc nástupom dieťaťa do škôlky a do 1. ročníka základnej školy aj odvolací súd uznáva, že dochádza okrem bežných výdajov aj k výdajom zvýšeným a na nich by sa mali participovať obaja rodičia avšak v konkrétne súdenej veci neboli preukázané také okolnosti v zmenených odôvodnených potrebách dieťaťa (napr. výrazné zvýšenie výdajov súvisiacich so zhoršeným zdravotným stavom, s voľnočasovými záujmami a aktivitami dieťaťa a pod.,) ktoré by okrem štandardných mierne zvýšených výdajov v súvislosti s jeho nástupom do materskej škôlky, neskôr do 1. ročníka ZŠ odôvodňovali zvýšenie výživného z pôvodnej sumy 80 eur mesačne na 150 eur mesačne a od 1.9.2019 až na 180 eur mesačne. Dokazovanie nepreukázalo výrazné zmeny /zvýšenie príjmových možností, schopností otca, podstatne vyššiu úroveň jeho života oproti pôvodnej úprave. Pokiaľ okresný súd zohľadnil vo vzťahu k zvýšeným odôvodneným potrebám dieťaťa okolnosť - vyššie životné náklady, tie sa dotýkajú nielen dieťaťa a matky ale aj samotného otca. Nemožno nezohľadniť obmedzenú možnosť otca pracovať v dôsledku preukázanej a nie krátkodobej práceneschopnosti - počas ktorej plnohodnotný pracovný príjem nedosahuje, sám okresný súd potencionálny príjem otca ustálil na sumu od 600 - 1 000 eur, čo nesvedčí o výraznom zvýšení jeho príjmu oproti pôvodnému obdobiu. Navyše, odvolací súd zohľadnil na strane otca aj tú skutočnosť, že otec poskytne dieťaťu tiež osobnú starostlivosť a bude uhradzovať náklady svojho dieťaťa počas obdobia vymedzených stretnutí - odvolacím súdom v tomto rozsudku podstatne v širšom rozsahu otcovi umožnených. U matky sa mierne zlepšili jej príjmové možnosti, od 1.9.2019 ako sa zamestnala výraznejšie, pretože kým v dobe pôvodného rozhodovania o výživnom bolo vychádzané z jej príjmu v sume 226 Eur (vrátane poberaných prídavkov na dieťa), od 1.9.2019 do 04/2020 jej mesačný príjem je v sume 449, 40 eur a od 04/2020 do 09/2021 je v sume 656, 45 eur. Zvýšenie príjmu matky ale odvolací súd pripisuje jej aktívnemu pracovnému nasadeniu a úsiliu a je presvedčený o tom, že z dosahovaného príjmu matka uhradzuje nielen náklady svojho bežného života ale sa podieľa aj na úhrade nákladov súvisiacich s odôvodnenými potrebami maloletého syna.

25. Súhrn konštatovaných súvislostí a úvah viedol odvolací súd k zmene rozsudku súdu prvej inštancie v otázke zvýšenia výživného a primerane zodpovedajúce zmeneným pomerom u rodičov v bezprostrednej väzbe zmeneným pomerom v odôvodnených potrebách maloletého dieťaťa zvýšil výživné na mal. C. od otca zo sumy 80 eur mesačne na 100 eur mesačne počnúc odo dňa podania návrhu matkou do 31.8.2019 a od 1.9.2019 na sumu 120 eur mesačne, t.j. od doby nástupu maloletého do 1. ročníka základnej školy. Vo zvyšnej časti návrh matky o zvýšenie výživného na maloleté dieťa zamietol.

26. Za obdobie od 17.5.2018 do 31.10. 2021 vyčíslil nedoplatok na výživnom v sume 949,75 eur - tento nedoplatok vznikol titulom rozdielu medzi zvýšenou sumou výživného a realizovanými platbami otca v uvádzanom období. Krajský súd ozrejmuje, že pri výpočte nedoplatku výživného sa riadil nasledovne: v období od 17.5.2018 do 31.8.2019 povinnosťou otca bolo prispievať výživným v sume 100 eur mesačne. Za mesiac 5/2018 mal doplatiť ešte alikvotnú časť (za 15 dní) v sume - 9,75 eur, od mesiaca 6/2018 až do 31.8.2019 už mal prispievať sumou po 100 eur mesačne - teda za 15 mesiacov zaplatiť mal 1.500 eur, od 1.9.2019 až do 31.10.2021 už mal prispievať sumou 120 eur mesačne, t.j. mal zaplatiť za 26 mesiacov x 120 eur, t.j. 3.120 eur. Celkom za obdobie od 17.5.2018 do 31.10.2021 mal k rukám matky

zaplatiť sumu 4.629,75 eur. Preukázateľne zaplatil v mesiacoch máj 2018 až do 30.6.2020 výživné po 80 eur mesačne t.j. za 26 mesiacov sumu 2.080 eur, od mesiaca júl 2020 do 31.10.2021 platil výživné po 100 eur mesačne, t.j. za 16 mesiacov zaplatil k rukám matky - 1.600 eur, celkom za vymedzené rozhodné obdobie prispieval výživným v sume 3.680 eur. Rozdiel tak zodpovedá sume 949,75 eur - túto sumu nedoplatku výživného odvolací súd povolil otcovi splácať v mesačných splátkach po 30 eur počnúc právoplatnosťou rozsudku spolu s bežným výživným. Upozorňuje ale otca na to, že v prípade nezaplatenia čo i len jednej splátky k rukám matky stráca výhodu splátok a stane sa splatným celý dlh zameškaného výživného.

27. Odvolací súd považuje za jednoznačne preukázané, že rodičia rozsah, intenzitu stretnutí otca s maloletým synom a konkrétnu realizáciu nedokázali medzi sebou usporiadať zmierlivo v mimosúdnom konaní. Niet pochýb o tom, že nastavenie presných pravidiel súdnou úpravou podľa ktorých sa rodičia budú riadiť má svoje opodstatnenie i v súdenom prípade. Nemožno súhlasiť s odvolacou argumentáciou otca, ktorým sa usiluje presvedčiť odvolací súd o absencii rodičovského konfliktu. Odvolací súd práve naopak vníma, že primárne nedostatok serióznej a kultivovanej rodičovskej spolupráce je dôsledkom aj vyvolania súdneho konania v časti úpravy stretnutí otca so synom, navyše aj výsledky vykonaného dokazovania (vrátane záverov znaleckého posudku) preukázali, že problémom nie je vzťah dieťaťa k otcovi, ale je problémom vzťah rodičov voči sebe navzájom. Vychádzajúc aj zo záverov znaleckého posudku, v nich konštatované pozitívny vzťah dieťaťa k otcovi, jeho túžbu a želanie byť aj v jeho starostlivosti, považuje odvolací súd za nanajvýš naliehavé, aby bola podporovaná spolupatričnosť dieťaťa aj k otcovi, k jeho rodinnému prostrediu a zároveň, aby aj otcovi bolo umožnené participovať na výchove a starostlivosti syna. Odvolací súd nezistil také okolnosti, ktoré založili natoľko úzky rozsah vymedzenia jednotlivých dní stretnutí otca s maloletým synom ako to v rozhodnutí nastavil okresný súd. Maloletému treba umožniť, aby prežíval atmosféru vianočných sviatkov a prázdnin striedavo, aj u otca v dlhšom časovom období. Aj počas letných prázdnin treba umožniť dieťaťu, aby voľnočasový prázdninový program absolvoval aj za účasti svojho otca. Svojím rozhodnutím pri nastavenom rozsahu styku otca s maloletým sledoval odvolací súd nielen formálne udržiavanie vzťahu otca a maloletého ale sledoval dieťa k otcovi a otca k dieťaťu ešte viac priblížiť a do výchovy dieťaťa touto formou pretaviť aj tzv. otcovský prvok. Styk rodiča s dieťaťom vo všeobecnosti je významným rodičovským právom, avšak je aj právom maloletého dieťaťa byť súčasťou života aj toho rodiča, s ktorým trvalú domácnosť nezdieľa. Podľa záverov znalca k otcovi má maloletý vytvorený pozitívny vzťah, otca sa nebojí, ale má radosť, chce sa s otcom stretávať, dokonca u neho aj prespávať. Tento prirodzený postoj dieťaťa v jeho primárne najlepšom záujme treba rešpektovať. Navyše, pravidelné stretnutia otca s dieťaťom už mali byť dlhšiu dobu aj realizované v zmysle rozhodnutia neodkladného opatrenia súdu. Vzhľadom na konštatované odvolací súd odvolaniu otca v prevažnej časti vyhovel a jeho styk s maloletým upravil v širšom rozsahu - a to tak ako je uvedené vo výrokových vetách tohto rozsudku. Takúto úpravu stretnutí otca hodnotil v súčasnej dobe za primeranú a preto jeho návrh vo zvyšnej časti požadovanej úpravy zamietol.

28. Odvolací súd nevidel dôvod pre uloženie výchovného opatrenia súdom prvej inštancie podľa § 37 ods. 2 písm. d/ zák. č. 36/2005 Z.z. o rodine aj maloletému C.. Účasťou na jednotlivých poradenských stretnutiach by bolo dieťa vystavené iba traumatizujúcemu zážitku a prežívaniu. Zásadne to majú byť rodičia, aby v záujme svojho maloletého syna sa podrobili odbornému poradenstvu za účelom odstránenia vzájomného konfliktu a zlepšenia vzájomnej komunikácie. Inak povedané, je nutné, aby sa obaja rodičia pod odborným vedením naučili ako sa ku sebe správať s rešpektom a ako nastaviť v záujme svojho syna pravidlá korektnej rodičovskej spolupráce.

29. Vzhľadom na zmenu rozsudku súdu prvej inštancie odvolací súd postupom podľa § 396 ods. 2 CSP rozhodol a náhrade trov celého konania (prvoinštančné a odvolacie) a aplikáciou ust. § 52 CMP žiadnemu z účastníkov nárok na ich náhradu nepriznal.

30. Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v senáte v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku j e prípustné dovolanie z dôvodov vymedzených v § 420 CSP.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody), čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k niektorej z uvedených väd. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

Dovolanie sa podáva v lehote 2 mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia uznesenia v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

Podľa § 429 ods. 1 CSP dovolateľ musí byť zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Povinnosť podľa § 429 ods. 1 CSP neplatí v prípadoch vymedzených v § 429 ods. 2 CSP.